

NÉPLAP

ÁRA 40 FILLER

Ma: üzennek a hadifoglyok

A MAGYAR KOMMUNISTA PART KELETMAGYARORSZAGI LAPJA
IV. ÉVFOLYAM, 133. SZÁM
VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLJETEK I

1947 JÚLIUS 9, SZERDA

Több hitelt a kisiparosoknak!

A napokban Budapesten jártak a debreceni iparosok vezetői és szóvá tették illetékesek előtt, hogy súlyos aggályok vannak a kisipari hitelkeret körül, még az ingatlanfedezettel rendelkezők részére kilátásba helyezett 5000 forintos hitelkeretnél is. De különösen a fedezet nélküli rövidlejáratú kölcsönöknél, mert nem igen akad senki, aki kezességet vállaljon 3000 forint erejéig, amit hat hónap alatt egy kisiparosnak megkeresni ma nem áll módjában.

Sajnos, dicséreteknél többet eddig nem igen kaptak; a legnagyobb nélkülözéssel, áruhiánnyal és főleg forgókéhiánnyal küzdő kisiparos-réteg érdekében vajmi kevés történt eddig. A kormány allandóan hangsúlyozta, hogy életképes kisipar nélkül nincs magyar újjáépítés. De hogy életképesse tegyék azokat a kisiparostulást, akik megtakarított tőkéjüket áldozták az eddigi újjáépítésre, még nem jutott idő. Az iparosság már a mindennapi létéért küzd csupán és alkalmazhatatlanságát tartani, közterheket fizetni alig-alig tud.

Nem szépen hangzó dicséretre és be nem váltott ígéretekre van szükség, nem megnyerő gesztusokra, hanem legelső sorban olyan anyagi támogatásra, ami kirántja a sárból a ma veszélyben forgó kisipart. Vissza kell adni az önbizalmát azoknak a szakembereknek, akiknek nem egy egész élet elméleti és gyakorlati tapasztalata után ma azt kell látniok, hogy tudásuk a megélhetésükhöz kevés. A kormány tehát sürgősen szélesítse ki a kisiparosság részére előirányzott hitelkeretet, emelje föl a fedezet nélküli hitel határát 5000 forintra és fogadják el az ipartestület jóállását, amely a szakosztályi elnökökkel vizsgálta ki az igénylés jogosságát. Ennél kevesebb összeggel nyersanyagot, vagy gépet beszerezni nem lehet, de még a megsérült műhelyt rendezhözni sem. Az ingatlanfedezettel bíró iparosok számára pedig a határ 8000 forint legyen, hogy annak az iparosnak, aki pénzt akar vállalatába befektetni, esetleg modernizálni, bővíteni, racionalizálni kívánja üzemét, ne kelljen nehezen megtakarított ingatlanát eladni, vagy uszorkamatra pénzt fővenni. Végül pedig a hitel ne hathónapos, hanem hosszulejárátú legyen, mert a becsületesen dolgozó, nem spekuláló iparos nem tudja fél év alatt a pénzt megforgatni, abból kötelezettségeinek eleget tenni magát és családját eltartani és a kölcsönt kamatostul visszafizetni. Ennyit méltán elvárhat a kisiparosság három év után. Eddig a maga erejére támaszkodva küzdött, mert tudta, hogy sok tennivalója van az új demokráciának, most már azonban az iparosok ügyét is napirendre kell tűzni, még pedig nagyon sürgősen.

Néhány hét választ el csupán az új gazdasági korszak megindulásától. Tudjuk, hogy augusztus elejével még nem oldottunk meg minden gazdasági problémát, mégis a hároméves terv kezdetével a kisiparosság számára biztosítani kell a hitelt.

Rajk belügyminiszter elvtárs rendezte az önkormányzati tisztviselők illetményeit

Rajk László belügyminiszter kezdeményezésére rendelet jelenik meg az egyes vármegyei, városi és községi alkalmazottak illetményeinek és nyugellátásának szabályozásáról. A rendelet értelmében

A megyei városok
polgármesterei a VII. fiz. osztályban. A főjegyző, a tanácsnok, főjegyző, főmérnök, tűzoltóparancsnok, adóhivatali főszámvevő és javadalmi hivatali főszámvevő szolgálatait a VIII. fizetési osztályban kezdi.

A jegyző, az árvaszéki üllök, ügyész, mérnök és főállatorvos a IX. fizetési osztályban, az irodavezető a VIII. fiz. osztályban, a kezelési tisztviselők pedig a XII. fiz. osztályban kezdik szolgálataikat.

A törvényhatósági jogú városokban
a polgármester a VI. fizetési osztályban kezdi. Helyettese, a főjegyző, a tanácsnok, az árvaszéki

elnök, a tisztifőügyész, a műszaki tanácsnok, a tűzoltóparancsnok, az adóhivatali főszámvevő és javadalmi hivatali főszámvevő szolgálatait a VIII. fizetési osztályban kezdik.

A vármegyéknél
a főispán az V. fizetési osztályba tartozik, az alispán a VI. fizetési osztályban kezdi. A vármegyei főjegyzők és a járási főjegyzők, az árvaszéki üllök, a tisztifőügyész, a vármegyei másodfőjegyző és a vármegyei tűzoltóparancsnok szolgálatait a VII. fizetési osztályban kezdik. A vármegyei jegyző és járási jegyző, a vármegyei árvaszéki üllök, tisztifőügyész és főlevéltáros a VIII. fizetési osztályban kezdik. A vármegyei szolgálatot a X. fizetési osztályban kezdik és amíg fokozatosan a IX. fizetési osztályba jut, vármegyei fogalmazóvá lép elő. A vármegyei szolgálatot a kinevezéstől számított két évig ideiglenes alkalmazott és öt a főis-

pán, az alispánnal egyetértésben a szolgálatait bármikor felmentheti. A vármegyei irodaigazgató szolgálatait a VIII. fizetési osztályban kezdi. A kezelőtisztviselő pedig a XII. fizetési osztályban.

A jegyzők
a belügyminiszteri engedéllyel fokozatosan a VI. fizetési osztály I. fokozatába is előléphetnek, a segédjegyzők ezen ül a X. fizetési osztályban kezdenek és a belügyminiszter a VI. fizetési osztály I. fokozatára léptetheti elő őket.

A rendelet hatályba lépésének időpontjában hatályos jogszabályban álló törvényhatósági és községi alkalmazottak eddig eltöltött beszámítható idejük alapján 1947 január 1. napjától kezdődően kerülhetnek az új fizetési osztályba.

Az önkormányzati nyugdíjasok, valamint azok özvegyeinek és árvaik járandóságát a rendeletnek megfelelően újból meg kell állapítani.

Párisról csak csütörtökön dönt a magyar kormány

Sajtóértesülések szerint a magyar kormány előbb megvárja, hogy milyen tájékoztatást kap a párisi értekezlet tárgyalási rendjéről és anyagáról és csak azután foglalt véglegesen állást a meghívás ügyében. Előreláthatólag csütörtökön dönt a minisztertanács.

A szovjet vélemény

A moszkvai rádió jelenti, hogy az angol sajtónak a párisi értekezletre vonatkozó közleményei mind öszintébben elárulják, mit is terveznek tulajdonképpen a július 12-re összehívott párisi értekezleten. Az európai országok képviselőinek csupán arra lesz módjuk Párisban, hogy meghallgassák azokat az angol-francia javaslatokat, amelyekben Bevin és Bidault kijelölik számukra, milyen úton kell haladniuk, ha meg akarják kapni az amerikai segítséget.

A „Novaja Vremja” a Marshall-tervvel foglalkozva hangsúlyozza, hogy a brit-francia javaslat csak ürügy, ezzel csak növelni akarják befolyásukat az európai államokban és ezek érdekeit saját érdekeiknek akarják alárendelni. — A segítségük ürügye alatt akarják megnyitni az európai államok gazdasági függetlenségét. Egyetlen európai állam sem adja el azonban nemzeti és gazdasági függetlenségét. A terv tehát elfogadhatatlan. A Szovjetunió tisztelt a demokráciát és az államok függetlenségét és mint ennek a politikának követője, határozottan visszautasítja a brit-francia javaslatot.

Akik nem mennek

A Tass-iroda bukaresti tudósítójának értesülése szerint a román kormány úgy határozott, hogy nem vesz részt a párisi értekezleten.

A lengyel és jugoszláv kormány hír szerint úgy határozott, hogy nem vesz részt a párisi értekezleten. Mindkét ország hajlandó hitel igénybe venni az Egyesült Államoktól, de közvetítő kikapcsolásával akar tárgyalni hitelezőivel.

Akik elmennek

Belgium és Luxemburg is elfogadja a brit-francia meghívást. Törökország párisi nagykövete közölte a francia külügyminisztériummal, hogy országa résztvesz a párisi értekezleten.

A svájci kormányhoz közelálló körökben úgy tudják, hogy Svájc csak bizonyos fenntartásokkal fogadja el a francia-brit közös meghívást. Hír szerint biztosítékot kér arra, hogy a támogatást semmiféle kötelezettséggel nem kapcsolják egybe.

A francia kormány szóvivője kijelentette, hogy a párisi értekezlettel kapcsolatban hivatalos közleményt csak akkor adnak ki ha mind a 22 ország választott meghívásra.

Ausztria elfogadta a júli 12-i párisi értekezletre szóló meghívást.

Washington megszervezi a keleteurópai összeesküvőket

Nagy Ferencet ezzel a céllal vitték ki az Egyesült Államokba

„Washington megszervezi a keleteurópai összeesküvőket” cím alatt a „Daily Worker” diplomáciai szerkesztője a lap első oldalán így ír:

Az amerikai kormány teljes tudtával és helyesléssel Washingtonban földalati szervezeti létesítmények szabotázs és jobboldali mozgalom sítása céljából Keleteurópában.

A nemzetközi jóhiszeműség rendkívüli megsértését az amerikai külügyminisztérium számára a renegátok és az összeesküvők allandóan növekvő csoportja képezi elő, azok, akik legutóbb megszórták az új európai demokráciákból. Nagy Ferenc volt magyar miniszterelnök a vezetője

ezeknek az embereknek, akik ebből a célből hozták az Egyesült Államokba. Vele együtt szervezték az új fészék földalati mozgalmat Dimitrov, a bolgár parasztpárt vezetője. (Dimitrovnak természetesen semmi köze sincs a jelenlegi bolgár miniszterelnökhöz.)

A fentemlítek bejelentették, hogy parasztaik közös kampányt indítanak azzal a céllal, hogy földalati mozgalmat hozzanak létre és tiltakozásokat szervezzenek meg az Egyesült Nemzetek szervezetében és előmozdítsák az európai Egyesült Államokat. Amikor Nagy Ferenc és barátai először vitték fel a kapcsolatokat svájci amerikai körökkel.

Nagy Ferenc javasolta a közelebbi jövőre rendezendő vezetni

valamilyen amerikai támogatással működő mozgalom, amelynek célja magyarországi függetlenség.

Külön ebből a célből hozták ki Washingtonba.

Az amerikai külügyminisztériumi tisztviselők felelőse szerint Nagynak és Dimitrovnak elég jó kapcsolataik vannak saját országaikban, hogy lehetőségessé tegyék valóban hatékony földalati mozgalmat kifejtését.

Washingtonban feltették a kérdést — folytatja a „Daily Worker” —, hogy ezeknek a tevékenységnek a túrése amerikai részről nem megsértése-e az UNO-alapoknak, a potsdami egyezménynek s a békeszerződéseknek, amelyeket Truman írt alá.

Emelkedik a Szovjetunió termelése

A Szovjetunió állami tervgazdálkodási hivatala közleményben adta ki a szovjet gazdasági élet fejlesztésére és újjáépítésére vonatkozó tervek teljesítésében 1947 második negyedében elért eredményekről. Eszerint a különböző ipari termékekből a termelés átlaga a tavalyi II. évnegyed terhelésének 115 százaléka, textil áruból 137 százalék, bőr- és gumilábbeliből 140 százalék, illetve 167 százalék, szappanból 114 százalék volt. A mezőgazdasági nagy sikerrel végezte el a tavaszi vetési munkálatokat. A különböző ipari helyreállítási munkálatok a tavalyi II. évnegyed hasonló munkálatainak 106 százalékát tették. A legutóbbi időszakban a millió

800.000 méter lakásterületet építettek, illetve hoztak rendelkezésre a kereskedelmi áruforgalom

21 százalékkal emelkedett, a szövetkezetek áruforgalma 5 milliárd rubel volt, másfélszer annyit mint 1947 első negyedében.

Amerika új jegyzékkel kísérelte meg nyomást gyakorolni Romániára

A moszkvai rádió hírmagyarázója azt mondta, hogy Amerika újabb jegyzéket intézett Romániához és ebben előadottságát fejezi ki a román belpolitikai események miatt. Ugyanakkor Mania, a román reakciók egyik vezetője a „New York Times” lapjának azt a tanácsot adta, hogy Amerika szakítsa meg a diplomáciai kapcsolatát Romániával.

Amerika és a román reakciók azaz vádolják a román kormányt, hogy a népet és megszárt

szabadságjogokat. Ezzel szemben tény az, hogy a román reakciók is minden állampolgári joggal rendelkezők és a külföldi diplomáciai jegyzékek csak azt a tényt szolgálgatják, hogy uralmuk alá helyezték a román gazdasági helyzetet és visszajuttassák jogaikba az egykori romániai ipari monopóliumokat.

Az ilyen jegyzékek beavatkoznak Románia berügyeibe és lábbal taposnak az európai egyenlőség elvét.

emzetközi szabadságjogokat. Ezzel szemben tény az, hogy a román reakciók is minden állampolgári joggal rendelkezők és a külföldi diplomáciai jegyzékek csak azt a tényt szolgálgatják, hogy uralmuk alá helyezték a román gazdasági helyzetet és visszajuttassák jogaikba az egykori romániai ipari monopóliumokat.

Az ilyen jegyzékek beavatkoznak Románia berügyeibe és lábbal taposnak az európai egyenlőség elvét.

Folyik a cséplés Hajdú megyében

Balogh István főispán bejelentette, hogy az egész Hajdú vármegyében megkezdődött a cséplés. Kezdetben egyes bérceplők magasabb szűzletét szedték és ennek elhárítására a főispán azonnal utasítást adott ki az előjáróságoknak, hogy oktassák ki az érdekelteket az érvényben lévő rendeletekről. Vasárnap az egész vármegyében értekezleteket tartottak az egyes érdekképviseletek s most már minden a rendeletek szellemében folyik.

Hajdúnánáson a termelési bizottság és a debreceni pénzügyigazgatóság kiküldetéséből álló hivatalos aszállykárvizsgáló bizottság befejezte háromnapos ki-

vizsgálását: a *Teddy, Pusztai- és Zajtató-dűlőben 70, a Rétdűlő egyrészében és a Verestenger-járásban 60 százalékos aszállykár állapotot meg.* Az átlagos aszállykár Hajdúnánáson súlyosabb mint a múlt esztendőben volt.

A nánási termelési bizottság már most gondoskodni akar az aszállyos termésből a jövő évi vetőmagról. Nagy Imre elvtárs, az UFOSZ helyi titkára a bizottságban általános helyesítésre talált felfozalásában hangoztatta, hogy *Hajdúnánás nem járhat megengedő szer ügy, ahogy az idén járt, amikor is ideje múltával érkezett meg a gyenge minőségű, használatlan vetőmag.*

Üzennék a hadifoglyok

A július 7-én hétfőn érkezett hadifoglyok a következő üzeneteket hozták Debrecenbe: Kerekes József Le- gyesbénye, Kereszturi Sándortól 7280-1; Oroszláni György Dombegyháza, Hangrádi Lajostól (Szabadságtelep) Fokasánból; Thököly Mátyás Egér, Tóth Mihálytól 7980-15; Kotulics Lakitelek, Dóka Lajostól 148-12; Otorházi János Miskolc, dr. Egyedi Miklóstól 7148-25; Dankó József 71-szabereel, Kozma Györgytől és Kertész Sándortól 7148-100; Petrák József Nagykovács, Német József vaskoreskótól 7148-5; Huszár Ferenc Budától 7148-100; Varga Béla orvosától és dr. Kádár Tibor orvosától 7149-2; Sadar- lítás Csány, Kárlay Árpád hódörmes- től 7242-7; Mágosi László Rákospalota Szabó Józseftől (Virág-utca 13.) 7144; Mchási István Felsőgöd, Ransai János hentesétől 7242-8; Koch József Pestszenterzsébet, Bőr Józseftől 7248-30; Mészáros József Sopronné- met, Bőr Istvántól 7242-9; Simon Simon Gáborégyháza, Jenei Sándor kereskedőtől (Nyíl-utca) és Oskás Bé- lától 7148-28; dr. Kádás István Békéscsaba, Munkácsi Barnától (Kom- lóssy-utca 36) és Demai Károlytól (7148, Kecskeméti József Pestszenterzsébet, Kertész Sándortól és Gyenge Ferenc- től 148-29; Müller Géza Budapest, Eies Lajostól (Domb-utca) 7251-6; Magas János Baja, Hódosy Albertől 217-41; Arányi Vendel Budapest, Bródy Sándor- u. 8., Lenárt Albertől (Warbózy-utca 8.) 7242-7; Szabó József Diószívöl, Som Jánostól (Lei- ningen-utca 15.) 144-2; Kékesi Ja- nos Sirok, Csági Ferencől (Poroszlav- út 49.) s Laskó Jánostól 282-9; Irli István Budapest, X. Márvány- u. 16., Tóth Lajostól (Fülöp- u. 8.) és Váry Imrétől (Lugosi-utca 280; Csir- ók Antal Márk, Bőr István (Péterfia 58); Burkus József Abauzsántól, Kö- telverő Lászlótól 7430-2; Ravasz Antal Orosháza, dr. Maosi ügyvédől 51-583; Sehálhammer Károly Felso- galla, Kúrti István hegy-től és Papp Zoltán zászólótól (Márgit-utca 3.) és Blakusz Mihálytól (Kölcsey-utca 8.) 144-6009; Bartók László Szentos, Tóth Lajostól 148-19; Baros Kálmán Nagyiván, Bognár Ferenc hentesétől (Károly-utca) 742-9; Kúpez János Kiválykút, Szokolay László zis-tól 144-8; Kasza János Szeged, Mihály- telep 20-21; Erdélyi János szobrász, tól 148-19; Horváth Emil Kisbér, Tóth Károlytól (Bőszörmény-út 85.) 242-9; Fülredi István Dombegyháza, Selmezi Andrásról (Árpád-tér 10.) 242-9; Bukszár János Győrös, Lóvas Sándortól (Szabadságtelep) 144-2; Szóka Dezső Rákosszaba, Cál Imrétől (Károlymenny-út 85.) 7148-d; Molnar Bárosz Nagybáta, Déri Andrásról 7148-R.; Sipos Imre Rákócziutca, Juricskai Gézáról (Vendég- u. 71) Fok- sánból; Császár János Szeged, Kovács Istvántól 148-25; Szvédi István Balassagyarmat, Burai Sándortól (Ka- dár dűlő) Grinórnjak Sándor Aba, Bálint Sándortól 148-21.

Sub laurea Almae Matris doktorráavatas volt a debreceni egyetemen

Ritka ünnepsége volt kedden délután a debreceni egyetemen; dr. Tóth János, a 24 éves kecskeméti jogakadémiai ta- nárt a legmagasabb fokozatú sub laurea Almae Matris államtudományi doktorrá avatták.

A szépszámu közönség jelenlétében tartott ünnepélyes egyetemi közgyűlést dr. Bozoky Ferenc rector nyitotta meg a Himnusz hangjainál. Dr. Bacsó Jenő, az idej jogi kari dékán ismertette a doktorráavatasra váró Tóth János élet- rajzát, akinek az apja és nagyatyja is jóníru egyetemi professzorok voltak. Az ismertetésből kitűnt, hogy Tóth János minden iskoláját kitűnő pred- mennyel végezte a fiatal koraj életén- re, máris szép tudományos munkát végzett.

A felavatandó jeleit felolvasta „Tervezdalkodás” című igen értékes disszertációját, mely tanulmányában — a nálunk is logaktudásibb kérdé- sal — a tervezdalkodás társadalmi, gazdasági és állami kérdéseivel foglat- kozott, külön kiemelve ennek a prob- lémának a hároméves terv küszöbér való rendkívüli jelentőségét.

A nagy tapsall jutalmazott érteke- zés felolvasása után a rektor felkéré- sere Ozoglény Sándor, a hittudományi kar dékánja kivette a doktori esküt Tóth Jánostól, s a rektor; és dékani ünnepélyes közfoglós deklaráció után dr. Bozoky Ferenc mondott ünnepi be- szédet, melyben a nagy kitüntetéshez méltó élet kezdésére szólította fel a legszebb egyetemi képesítéssel ajándé- tot dr. Tóth Jánost.

Külföldi meghívást kapott a debreceni MÁV zenekar

A zenei élet terén Debrecen egyre inkább kezdi megközelíteni a békebeli színvonalát. A munkás- zenészek halározott fejlődésen mentek keresztül, köztük is első helyet foglal el a MÁV zenekar. Nem egy alkalommal bizonyították már be képességüket a debreceni közönség előtt. Az elmúlt vasárnap pedig Szoboszlón, a szak- szervezeti vasutasnap alkalmával nyerték meg az ottaniak és a fűrd- vendégek tejszését. A hangver- seny teljes bevételét a vasutas árak megsegítésére fordították.

Csütörtökön a Magyar Rádió vezetésége szabaddítja meg a debrecenieké a rádió keresztl. Nem

ez az első rádiószereplésük, sőt a jövőben minden két héten egy- szer fellépnek és a munkáskultúra és a közönség ezzel is közelebb kerülnek egymáshoz.

A sorozatos sikerek eredményezték a külföldi utat, aminek állomásai Villach, Graz és Klagenfurt. A vasutas zenészek ma mur- tatják be osztrák szaktársainak, meg a közönségnek is, mi től a magyar demokrácia a dolgo- zókér; a kultúra terén is. Komoly sikert jelent ez a kitűnő meghívás Debrecen agilis zenekarának, amely vezetőinek és minden egyes tagjának önkéntes munkájával érte el eddigi sikerét.

Hosszas kavargás után sikerült szalonához juttatni a szoboszlói aratókat

Viharos közéleti értekezlet volt Hajdúszoboszlón, melyen a pártok kiküldöttei és a helybeli hűsüparosok képviselői vettek részt.

Az értekezletnek az az előzmé- nye, hogy a város előjárósága meg a tél folyamán felhívta a henteseket, hogy a nyári arató- és cséplési munkálatokra meg- felelő mennyiségű sós szalonát lároljanak. A hentesek ezt a ba- lósiági rendelkezést részben végre is hajtották s így

24 mázsa sós szalonát tárol- tak a mezőgazdasági munká- sok részére.

A hétfői közéleti értekezlet éppen azért kellett összehívni, hogy a hűsüparosok a tárolt sza- lonakészletet bocsássák az arató- és cséplőmunkások rendelkezé- sere, megpedig a tél folyamán ér- vényben volt hatósági áron, a ka- minatok és esetleges apadás felszá- mlátása mellett. A hentesek hivat- kozva arra, hogy a tárolásban saját pénzüik fekkdt bent és az élelmiszerárak szabadláttelével az előszertés ára is emelkedett, kénytelenek a forgalmi áron árusítani a szalonát,

tekben 5-6 mázsa szalonát 10 forintos kilónkénti árrban, fél- bilős adagokban szalonárnek. A munkások képviselőit ez az egyez- ség természetesen nem elégítette ki; felkérték a polgármestert, hogy hivatalos helyeken járjon el a munkások részére tárolt sza- lonna árának végleges megállapí- tása végett.

A város polgármestere kedden délelőtt értekezésbe is lépett az Anyag- és Árhivataljal, eredménytelenül.

Több sikert ért el a közéleti- ügyi miniszteriumnál, ahol az árrakra vonatkozó utasítás ugyan nem adtak, de megígérték, hogy Hajdúszoboszló részére 10 mázsa szalonát azonnal kiutalnak ható- sági áron.

Ezzel a szoboszlói közéleti- ügy-ahogy megoldódott. A köz- létügyi miniszterium által kiutalt és a hűsüparosok részéről tárolt készletek összekeverése után körülbelül 12 forintos árrban lehet a szoboszlói arató- és cséplőmunkásokat szalonná- hoz juttatni.

A szoboszlói közéleti-ügy-élet- keu foglalkoztató probléma ezzel még nem zárult le; az előjáróság a bíróságnál kért döntést a vitás ügyben, s így hamarosan hivata- losan is meg lesz szabva a mező- gazdasági munkások között kiosz- tandó szalonna ára.

Megkezdődik a felvétel a debreceni népi kollégiumokban

Egy évvel ezelőtt nyitlak meg a Népi Kollégiumok Országos Sző- vetségének Kollégiumait, s a pa- raszt- és munkásifjak és lányok tanulhattak. Ma már az egész or- szághban 74 Népi Kollégium a több mint 3500 népi kollégista van. Jövőre ez a szám megkétszereződ- dik.

Debrecenben egy évvel ezelőtt nyitlak meg a Bartók Béla Népi Kollégium ötven diák számára. Ez év szeptemberére már három Népi Kollégium lesz Debrecenben is. Így a munkás- és paraszt- származású diákok még nagyobb számban tanulhatnak.

Az akadémiai népi kollégiumok lesznek Debrecenben:

1. A Bartók Béla fölkötés Népi Kollégium, ide pályázhatnak azok a főleg munkás- és parasztszár- mazású diákok és diákányok, akik tanulmányukat a debreceni tudományegyetem valamelyik ka- rán folytatják. A Kollégium címe: Negeresi körút 46.
2. A Csokonai Vitéz Mihály Népi Kollégium, ide pályázhatnak azok a középsikolás fiúk, akik tanulmányukat Debrecen vala- melyik középiskolában folytatják. Címe: Hatvan-utca 6.
3. Szeptemberben megnyitják a középsikolás Leánykollégium is. Ide pályázhatnak azok a munkás- és parasztszámazású diákányok, akik tanulmányukat valamelyik debreceni középiskolában végzik. Címe: Hatvan-utca 6.

A felvételi kérvényeket az egyes Kollégiumok igazgatóságához kell eljuttatni s a kérvényhez csatolni kell:

1. Részletes életrajzot. (Ezt maga a pályázó diák írja meg saját kezűleg.)
2. Születési anyakönyvi kivonatot.
3. Iskolai bizonyítványt. (Egyetemi index, érettségi bizonyítvány, középsikolai bizonyít- vány, elemi iskolai irásítól.)
4. Hatósági vagyoni bizonyítvány.

A felvételnél a munkás- vagy parasztszámazás, a szociális hely- zet, a tanulási képesség, s a demokratikus magatartás jönnék elősörben számításba. Csekély számban az arra részterülő és al- kalmatlan értelemeségi származású fiúk és lányok is felvehetőek.

A felvételi kérvényeket július 20-ig kell benyújtani az egyes kollégiumok igazgatóságához. A Kollégiumokba a felvételt angusz- tus hónapban megkezdendő felvé- teli vizsga alapján történik. A vizsga időpontjáról és a szükséges tudnivalókról a Kollégiumok minden pályázót írásban értesít- tenek.

A kollégiumi díjat a felvételt után állapítják meg az igazgató- ságok, ez minimális s a részorult- ságtól függően 5-30 forintig ter- jed.

Minden tanulmányi, tehetsége munkás- és parasztszámazású diákok s diákányt hívnak és vár- nak a debreceni Népi Kollégiumok.

Tűz az Öndódon

Szűcs Mihály Öndód, Piac-dűlő 19. szám alatti tanyáján kedden délután a zivatar alkalmával a vártam beleszápott egy szalma- aszlagba. A tűz tovább terjedt és a tanyapöblét is lángoltá kaptak.

A tűzoltó-tésztőség teljes lét- számmal kivonult és megfeszített munkával sikerült lokalizálni a tüzet.

Hadifoglyankét

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság hadifoglyankétján ma, 9-én délután 6 órakor a Déri- múzeum termében a hadifoglyok közül fognak megszólalni, akik a napokban érkeztek hazra. A záró- ankét az eredeti tervtől előrében nem csütörtökön délután, hanem pénteken délután 6 órakor lesz a Déri-múzeum előadótermében. A szerdai megheszelesen munkaszol- gálatosok is fel fognak szólalni. A pénteki záróankét on Pelföldy László fogalja össze és egészíti ki az eddig elmondtókat.

Anyakönyvi hírek

Születések: Városi Sándor RAV ke- laun, Jolán; Mihari Ferenc MÁV ro- natkozott, Ferenc; Adám János mo- tonszerelő, Eszter; Friedmann Ernő vaskoreskődő, Éva; Györfi József 60- for, József; Deli András, Imre; Holcs János keresk, Csaba; Kosa Vince.

Eljegyzések: Juhász Miklós—Balogh Irén; Kollár Sándor—Kokas Katalin.

Halálozások: Szemes Hugó m. tiszt, 62 éves, Wesselényi- u. 2.; Tacsi Róza, 21 éves, szülészeti klinika, érv. Witt- mann Lászlóné Nagy Róza, 66 éves, Tánegice M.-u. 7.; Molnár Ferencot Bathory Mária, 69 éves, Veres- u. 11; Csajka István, 81 éves, Kishegyesi- 40. szám.

Figyelem! Szenzáció!

HAJDUSZOBOSZLÓN

a Gambinus szálló éttermeiben minden este a kifünő

Zádor Mária énekesnő lép fel, kíséri Simonis művész együttes

Befőttes, uborkás üveg érkezett!

BERGER PIAC-U. 58 Tel: 368

BURGONYA!

Kereskedők és intézmények részére hazaszállítva 1 Ft.

CSENGERI Hatvan-u. 65

Telefon: 293

HOL SZÓRAKOZZUNK?

A PÖLLO MOZI

Danielle Darrieux a főszerepben

Pesti éjszaka

Francia film! Cigányzene mellett magyar nótákat énekel, mulat, táncol. — Romantikus szerelmi történet.

Előadások: fél 5, fél 7, fél 9-kor, vasár és ünnepnap d. e. 11-kor is

Vígyszínház-mozi

A legszéppé vágyugati történet

Ember a láthatáron

Hatalmas amerikai világhírű er- Hatalmas amerikai világhírű! Erdőkészítő, leírásosító film- attrakció!

Főz.: Gary Cooper

Kísérő műsor: Mopex világhírű Bemutató ma: 4.30, 6.30, 8.30-kor

Meteor-filmszínház

Szardán és csütörtökön

Simor Ersei, Uray Tivadar, Asay Irén, Rainay, Czóson, Pálbesz- kitűnő magyar vizitálka:

Segítség örököltem

Előadások 6 és 8 órakor

Küszöbön a francia köztisztviselők sztrájkja

Az angol ráió párizsi jelentése szerint a francia köztisztviselők szakszervezete elutasította Ramadier miniszterelnök közv. titó javaslatát. Ha a sztrájk kitör, egymillió embert érint.

Olcsóbb a burgonya

A keddi piacon véglegesen kialakult a burgonya új ára és már minden árusító helyen az 1.10 forintos tábla mutatta, hogy egyik napról a másikra mintegy 30 százalékos esést okozott a legfontosabb ételmezési cikknek a beszerzési ára. Az árszabályozó bizottság kedden nem ült össze csak a szerdai piacon fogja megállapítani az egész hétre érvényes irányárakat. A piaci felhatalozottak kielégítő volt. bőven hoztak fel tojást is, ami 58-60 filleres áron kelt el. Bőséges mennyiségben árusították a gyümölcsöt is, de az alma iránt nem mutatkozott nagy kereslet. A közönség az olcsóbbodását várja. Csak tej nincs még mindig a piacon és a tejtermék is aránylag kevés.

Szálasít éltette a korcsmában egy püspökladányi vaskereskedő

Már több mint egy esztendőre rendőri felügyelet alatt állott demokráciellenes kijelentései miatt Dalmi László püspökladányi vaskereskedő. A megrogzott nyilas most sem fektezte államegelenes érzelmét: az elmúlt napokban Baranyai József korcsmájában mulatót és felszóltotta Varga Robert primást, hogy jászsa el neki az „Eljen a Százlasi meg a Hider” című dall. Hosszas unszolás után a primás rázendítette a nőfára, de alig kezdett rázni bele Dalmi az éneklésbe, a

779.515 forint a hiány Hajdúmegye költségvetésében

Hajdú vármegye kisgyűlésén a jövő évi költségvetést tárgyalták le.

Elfogadta a kisgyűlés az alispáni előterjesztést a vármegyei hivatalos lap létesítésére vonatkozóan. A kisgyűlés a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság részére évi 1000, a Magyar-Jugoszláv és Magyar-Román Művelődési Társaságok részére 500-500 forint támogatást szavazott meg. A hajdúböszörményi tudóbbeteg gondozó intézetnek 5780, a hajdúböszörményi nemibeteg gondozó intézetnek 3170, a hajdúböszörményi szülőtthonnak 4000, a hajdúnánási szülőtthonnak 6000 a nádudvari szülőtthonnak 4821, a bősödének 3698 forint vármegyei hozzájárulást hagyott jóvá a kisgyűlés.

A püspökladányi szeretetház létesítésére 18.000, a központi járási szeretetház felállítására 25 ezer, egészségházak építésére 50 ezer, a vármegyei városok és községek jó ivóvízzel való ellátására 100.000, a debreceni refor-

mátus kollégiumnak 6000, a debreceni NEKOSZ kollégiumoknak 10.000 forint támogatást állítottak be a jövő évi költségvetésbe. Az utóbbi tétellel kapcsolatban Torma Kálmán alispán bejelentette, hogy a jövő évre alapítványok létesítését javasolja a népi kollégiumok részére. Ezt az alapítványt a községeknek és megyei városoknak is támogatniuk kell.

A Hajdúböszörményben létesítendő parasztfőiskola felépítéséhez 8000, a vármegye területén felállítandó munkásotthonoknak 10.000, a szabadművelődési kiadásokra 5000 forint vármegyei hozzájárulást szavazott meg a kisgyűlés.

Hajdú vármegye háztartási és nyugdíjalapjának 1947/48. évi költségvetésében a szükséglet 1.687.631, a fedezet 908.016 forint, hiány 779.515 forint. Részleteiben általános közigazgatásra 591.168 (az elmúlt évben 436.068), közegészségügyre és állategészségügyre 337.127, (a múlt évben

218.947), népjóléti célokra 158.500 (a múlt évben 2260), közoktatásra 42.040, (a múlt évben 21.300) vagyongazgatásra 46.296, általános igazgatásra 128.500, különböző beruházásokra 185.000 forint lett előirányozva.

Az állattenyésztési alap költségvetése 555.256 forint, a szükséglet teljes egészében fedezik a bevételek. Apaállatok vásárlására 482.000 forint van előirányozva, amiből előreláthatólag 125 bikát és 96 kant vásárolnak.

A kisgyűlés az összes előterjesztéseket elfogadta. A napirendi pontok tárgyalása után Deczi János bizottsági tag elismerését fejezte ki Torma Kálmán alispánnak két év óta a vármegyei közigazgatásban kifejtett kiváló munkájáért. Torma Kálmán alispán válaszában hangzott, hogy munkatársával együtt a jövőben is teljesíteni fogja kötelességét és mivel most újabb és nagyobb célok vannak kinttűve, fokozottabb lendülettel veszik ki részüket a munkából.

Internáliák a mezei tolvajokat

Az utóbbi időben rendőri felügyelet alatt állott demokráciellenes kijelentései miatt Dalmi László püspökladányi vaskereskedő. A megrogzott nyilas most sem fektezte államegelenes érzelmét: az elmúlt napokban Baranyai József korcsmájában mulatót és felszóltotta Varga Robert primást, hogy jászsa el neki az „Eljen a Százlasi meg a Hider” című dall. Hosszas unszolás után a primás rázendítette a nőfára, de alig kezdett rázni bele Dalmi az éneklésbe, a

Lakatos Gusztáv, Vadász Borbála, Lakatos Andrásné és Lakatos Borbála hajdúhadházi lakosok, akiket a hajdúhadházi Nemzeti Bizottság, amely legutóbbi ülésén a belügyminiszter rendelkezéseire hivatkozva, olyan határozatot hozott, hogy a mezei és falopások feltételei nekik mint a közbiztonságra súlyosan káros egyéneknek internálását javasolja a közigazgatási hatóságoknak. A hajdúhadházi rendőrség ürizetbe vette Tóth István, Nagy Margit, Pincés Vadász Sándor, Vadász Ádám, Lakatos András,

Nyolc évi börtönre ítélték a mikepércsi férjgyilkos asszonyt

Tegnap délelőtt kezdte tárgyalni a törvényszék Parkas-tanácsa Helyes Sándorné Kiss Eszter 63 éves mikepércsi lakos bűnügyét, akit az államügyészség szándékos emberölésével vádol. A vád szerint Helyesné az év március 30-án késsel szíve szúrta férjét, Helyes Sándort, aki a szúrás következtében meghalt.

A nyomozás adatai szerint Helyesné és férje állandóan hadilában állottak egymással s Helyesné már többek előtt kijelentette, hogy „kioltja férje gyertyáját”. Helyesné azzal gyanúsította férjét, hogy része van mosonmagyaróvári, Deli Mihálynak a megölésében.

Helyes Sándorné tagadta a vádakat. Állítása szerint férje öngyilkos lett azzal a háromlú törrel, amelyet hirtelen mellett később meg is találak. Előzőleg verkedtek, a férje megszúrta őt a nyakán, mire elájult.

A törvényszéki orvosszakértők állítása szerint a halálos szúrás lapos és nem háromlú törrel, hanem konyhakésről ered.

Az első tanú, Vass Józsefné szomszédja volt a Helyes-házaspárnak. A gyilkosság előtt kiabálást hallott Helyesné házából, majd Helyes tántorogva kilépett az ajtón s a kapunál összeesett. A vádottat retesszel bezárta az ajtót és csak később nyitotta ki.

Hasonló vallomást tett Vass József is.

Ifj. Bogdán Lajos 13 éves gyerek hallotta, amikor Helyes azt kiabálta: „Jaj, megölt a feleségem!”

Hegedűs Miklós elmondja, hogy egy alkalommal Helyesné présvasat gyába verte az urát.

Harvath H. Sándor rendőr szerint a halál mellett leírta három-

évi törnek csak a nyelén volt egy pár csepp vér. A konyhakésen törles nyoma volt látható.

Antal Kálmán nyíregyházi műszerezésed, Helyes első házasságából való kinyának a férje szerint Helyesné a füle hallatára mondta azt a feleségének: „Apának pusztulnia kell, el fogom oltani a gyertyáját!”

Hasonló vallomást tett Antal Kálmánné Helyes Ilona is. A szembesítés során drámáj jelenetek között vágta Helyesné szemébe: „Maga élte meg az apám!”

Néhány mentőtanú vallomása után Tóth Imre elmondta, hogy Helyes panaszkodott neki: egy alkalommal, mikor a háziétet javította, felesége kihúta a jóla a létrát. Emiatt Helyes hozzá akart költözödni, de ő nem fogadta be.

Bécs Jánosné karcagi asszony írásbeli tanúvallomását olvassák ezután fel, aki a gyilkosság napján gyatog jött Mikepércsre át Debrecembe. Mikepércsre jött az árokpartra. Közben veszekedést hallott egy házból, majd kijött egy férfi s nyomában egy nő, akiknek kés volt a kezében.

Helyesné a terhelt vallomások súlya alatt sem tör meg, hanem a terhelt tanúkra sorra azt mondta, hogy haragszunk rá és hamisan vallanak.

Dr. Sányi László vád- és dr. Nyíri László védőbeszede után hirdetelt ítélet a bíróság.

A bíróság szándékos emberölésben mondotta ki bűnösnek Helyesné és ezért nyolcévi börtönre ítéte. Enyhítő körülménynek vették azt, hogy állandóan rossz viszonyban volt a férjével, nemkülönbben magas korát, súlyosbítónak megítélendő legadását. Az ítélet nem jogerős.

HIREK

IDŐJÁRAS. Mérsékelt déli, délnyugati, később éleik nyugati szél, Nyugatról frontátvonulás. Több helyen záporos, izvatar. A hőség nyugatról mérséklődik.

APROHURDETENEKET déjután 6 óráig vesz fel a kiadóhivatal (Párisi. Zélinakya-utca 16.).

Óriási érdeklődés előzi meg Jambor Ferenc előadását, Csütörtökön este 7 órakor az Arany Bika nagytermében tartja meg előadását Jambor Ferenc „Az európai zsidóság jövőjéről”. A rendkívüli nagy érdeklődés nemcsak a tárgynak, hanem az előadó személyének is szól. Jambor ma a zsidóság egyik vezető politikusa Palesztinában, aki a maró szatira és az elragadó pátosz fegyvereivel küzd eszméjéért, a palesztinai munkásállamért. Az európai zsidó problémákról szóló előadásához Debrecen néhány kitűnő fej fog hozzászólni: dr. Molnár Győző rendőrfőkapitány és dr. Gacsályi Sándor tanterületi főigazgató, valamint Leitner Jenő, a tisztántúli zsidóság közös képviselőének elnöke. Minden érdeklődőt szívesen lát a Magyar Cionista Szövetség.

A nyomdai munkásság figyelmébe! Vasárnap reggel háromnegyed 9 órakor a „Meteor” mozinál lévő parkban lesz találkozásunk és onnan vonulunk Keresztessy István Kosuth-utcai temetőben lévő sírházhoz. A kegyeleti ünnepély pontosan 9 órakor kezdődik. Kérjük a nyomdai munkásságot, hogy a jelzett időpontban minél nagyobb számban jelenjen meg. Az ünnepély után az Egyesület udvarán csoportos fényképfelvétel lesz és az a debreceni hírület harmadik huszoneg éves történetében örökített meg.

Leszerelték egy traktort a Tégla-kertben és fontosabb alkatrészeit elopták. A traktor tulajdonosa, Vargya László, Nap-utca 15. szám alatti lakos feljelentést tett az ismételt tettesek ellen.

KÖNYVELESI SZAKIRODA Vörösmarty-utca 24. szám. Telefon: 117.

Megszökött a gázoló motorkerékpáros. Az Apafi-utca sarkán egy ismeretlen motorkerékpáros elűtötte Jódó Miklós 7 éves gyermekét, Virág-utca 12. szám alatti lakost. Könnyebb felszereléssel a sebészeti klinikára szállították.

Jó egészséghez Ferenc József keserűviz.

Elfogták az almatolvajokat. Az elmúlt éjszaka Tóth Sándor, Andrásy-út 36. szám alatti kertjéből 5 müssé almát loptak el. A rendőrség hamarosan elfogta a tetteseket Zöld Jánosné hozományúti lakos és egy fiatal korú személyében. Akkor ütöttek rajtuk, amikor éppen árufták a loptat almát a csapóúti piacon. Az éjszakai kertlopás miatt szigorított eljárás indul a tettesek ellen.

Lúgkoldatolt ivott egy kétesrendűs gyermek. Kovács János MÁV lakatos. Hajnal-utca 27. szám alatti lakos Béla nevű kislia kezébe került a veszedelmes mérög. Szerencsére még nem nyelte le, de azaját összemarta a lúg. Mentők szállították a belklinikára, ahol gyógykezelés alá vették. A szülők ellen gondatlanság címén megindult az eljárás. Gyógyíthatatlan betegsége miatt Szent Anna-utca 22. szám alatti lakosán az alkakramár felakasztotta magát örv. Polik Józsefné 62 éves asszony. Mibe tették észrevették, már meghalt.

MEGNYILT Piac utca 42 szám alatt PISKOLTI JÁTEKÜZLETE

Saját készítésű mély. epert, gyermekkoscsik és mindenféle játékarút állandó nagy raktár.

Kerékpárgumi kerékpár Varrógép és Villamossági cikk BLEIER NATVAN-U 2. Varrógépet veszök

Vászonruha ingkabát ballonkabát VÁGÓ Széchenyi-u. sarok.

Lakásrazzia!

Felhívom az utca- és háztömb-megbízottakat, hogy július 8-én megtartott értekezletünk alapján saját utcájukban a lakásrazzia haladéktalanul kezdjék meg. Felhívom továbbá a lakosság figyelmét, hogy a razziaával kapcsolatosan az utca- és a háztömb-megbízottaknak mindenki álljon rendelkezésére és készítsék elő a lakáskiutaló határozatukat, valamint a rendőrségi bejelentő-lapjukat.

A lakásrazzia elrendelése a polgármester rendelkezése folytan azért vált szükségessé, hogy ezáltal is esőkérjük a Debrecenben fennálló nagy lakásínséget.

Utcameghívottak titkarsága.

Hirdessen a Népújságban!

